

Informace z kontrolní akce NKÚ č. 13/07

Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušné hospodařit Ministerstvo životního prostředí

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2013 pod číslem 13/07. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Jan Vedral.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu, se kterými je příslušné hospodařit Ministerstvo životního prostředí.

Kontrola byla prováděna v době od února 2013 do října 2013. Kontrolovaným obdobím byly roky 2010, 2011 a 2012, v případě věcných souvislostí i období předchozí a následující.

Kontrolovaná osoba: Ministerstvo životního prostředí (dále také „MŽP“).

I. Úvod

Ministerstvo životního prostředí plní úkoly stanovené zákonem č. 2/1969 Sb.¹ MŽP je podle zákona č. 219/2000 Sb.² organizační složkou státu (dále také „OSS“) a současně je účetní jednotkou podle zákona č. 563/1991 Sb.³ Podle zákona č. 218/2000 Sb.⁴ je MŽP správcem kapitoly státního rozpočtu 315 – *Ministerstvo životního prostředí*.

Hodnota kontrolovaného majetku za roky 2010 až 2012 činila 123 867 065,05 Kč a objem kontrolovaných finančních prostředků za roky 2010 až 2012 činil 9 854 833,02 Kč.

Pozn.: Právní předpisy jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. Vybrané ekonomické ukazatele

Podle údajů účetní závěrky MŽP sestavené k 31. prosinci 2012 činila celková hodnota aktiv více než 8 mld. Kč, celkové náklady činily téměř 16 mld. Kč a celkové výnosy překročily částku 14 mld. Kč.

V tabulce č. 1 je uveden přehled vybraných položek rozvahy uvádějící stav majetku, se kterým bylo MŽP příslušné hospodařit k 31. prosinci 2010, k 31. prosinci 2011 a k 31. prosinci 2012 (v netto hodnotách).

¹ Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

² Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

³ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

⁴ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

Tabulka č. 1

Název položky	Stav netto		
	k 31. 12. 2010	k 31. 12. 2011	k 31. 12. 2012
	v tisících Kč	v Kč	v Kč
AKTIVA CELKEM	12 011 331,56	17 666 971 626,77	8 048 815 022,86
Stálá aktiva	748 666,62	1 027 438 833,14	968 726 217,21
z toho:			
<i>Dlouhodobý nehmotný majetek celkem</i>	<i>198 127,39</i>	<i>132 700 025,19</i>	<i>384 627 954,98</i>
<i>Dlouhodobý hmotný majetek celkem</i>	<i>550 539,23</i>	<i>260 195 060,11</i>	<i>239 178 767,98</i>
<i>Dlouhodobé pohledávky</i>	<i>0,00</i>	<i>634 543 747,84</i>	<i>344 919 494,25</i>
Oběžná aktiva	11 262 664,94	16 639 532 793,63	7 080 088 805,65
PASIVA CELKEM	12 011 331,56	17 666 971 626,77	8 048 815 022,86
Vlastní kapitál	-1 834 678,43	2 351 109 910,56	8 003 692 622,29
Cizí zdroje	13 846 009,99	15 315 861 716,21	45 122 400,57

Zdroj: rozvahy MŽP sestavené k 31. 12. 2010, 31. 12. 2011 a k 31. 12. 2012.

Poznámky: – Názvy syntetických účtů jsou uvedeny podle rozvahy MŽP k 31. 12. 2012.

– Hodnoty k 31. 12. 2010 jsou v tabulce vykázány v souladu s ustanovením § 3 odst. 5 vyhlášky č. 410/2009 Sb. v tisících Kč.

V tabulce č. 2 je uveden přehled vybraných položek výkazu zisku a ztráty s údaji o vybraných nákladech a výnosech MŽP k 31. prosinci 2010, k 31. prosinci 2011 a k 31. prosinci 2012.

Tabulka č. 2

Název položky ve výkazu zisku a ztráty	SÚ	Za období		
		2010	2011	2012
		v tis. Kč	v Kč	v Kč
NÁKLADY CELKEM		13 828 788,17	15 295 553 654,53	15 871 363 541,17
z toho:				
Náklady z činnosti		818 088,51	746 927 147,36	849 271 174,35
z toho:				
<i>Opravy a udržování</i>	511	6 662,05	5 229 405,81	4 359 592,89
<i>Ostatní služby</i>	518	362 775,76	297 093 361,10	206 590 291,12
<i>Mzdové náklady</i>	521	285 445,18	265 680 854,00	277 883 570,00
<i>Odpisy dlouhodobého majetku</i>	551	8 223,71	0,00	35 139 080,16
<i>Prodaný dlouhodobý nehmotný majetek</i>	552	0,00	21 129 672,30	188 307 900,00
<i>Prodaný dlouhodobý hmotný majetek</i>	553	1 208,40	16 184 585,80	0,00
Finanční náklady		92 258,77	10 002 615,21	6 831 454,42
Náklady na transfery		12 918 440,89	14 538 623 891,96	15 015 260 912,40
VÝNOSY CELKEM		8 152 917,07	13 022 282 796,30	14 140 544 609,14
Výnosy z činnosti		8 417,40	25 832 209,60	230 035 767,40
<i>Výnosy z pronájmu</i>	603	561,01	602 856,00	690 936,00
<i>Výnosy z prodeje dlouhodobého nehmotného majetku</i>	645	0,00	0,00	188 307 900,00
<i>Výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku kromě pozemků</i>	646	115,66	18 117 700,00	34 842 800,00
<i>Výnosy z prodeje pozemků</i>	647	5 883,76	5 410 478,00	3 545 031,00
Finanční výnosy		618 200,36	216 516 026,06	88 071 636,18
Výnosy z transferů		7 526 299,31	12 779 934 560,64	13 822 437 205,56
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ				
<i>Výsledek hospodaření běžného účetního období</i>		<i>-5 675 871,10</i>	<i>-2 273 270 858,23</i>	<i>-1 730 818 932,03</i>

Zdroj: výkaz zisku a ztráty MŽP sestavený k 31. 12. 2010 za účetní období od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2010, k 31. 12. 2011 za účetní období od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2011 a k 31. 12. 2012 za účetní období od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2012.

Vysvětlivka: SÚ – syntetický účet. Čísla a názvy SÚ jsou uvedeny podle výkazu zisku a ztráty MŽP k 31. 12. 2012.

Poznámka: Hodnoty k 31. 12. 2010 jsou v tabulce vykázaný v souladu s ustanovením § 3 odst. 5 vyhlášky č. 410/2009 Sb. v tisících Kč. Výnosy z prodeje dlouhodobého nehmotného majetku v roce 2012 narostly z důvodu prodeje emisních povolenek.

2. Inventarizace majetku

Kontrola inventarizace majetku byla provedena u dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku vykazovaného na položkách rozvahy „A.I.1. Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje“, „A.I.2. Software“, „A.I.3. Ocenitelná práva“, „A.I.6. Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek“, „A.II.1. Pozemky“, „A.II.2. Kulturní předměty“, „A.II.3. Stavby“, „A.II.4. Samostatné movité věci a soubory movitých věcí“ sestavených k 31. prosinci 2011 a k 31. prosinci 2012.

MŽP neověřilo, zda v inventurních soupisech uvedený zjištěný skutečný stav odpovídá stavu majetku vykazovanému v účetnictví na výše uvedených položkách rozvahy, tak, jak je stanoveno v ustanovení § 29 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb. Kontrolované inventurní soupisy neobsahovaly náležitosti stanovené v § 30 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb. a v § 8 odst. 1 a odst. 2 vyhlášky č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků. Údaje obsažené v těchto soupisech nebyly způsobilé k porovnání skutečného stavu majetku, který byl zjištěn inventurou, s celkovou hodnotou majetku vykazovanou za daný syntetický účet v účetnictví.

Kontrolou bylo zjištěno, že MŽP neprovedlo inventarizaci v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb. v roce 2011 u majetku v brutto hodnotě 617 856 881,30 Kč (hodnota netto 392 805 334,30 Kč) a v roce 2012 u majetku v brutto hodnotě 621 757 374,40 Kč (hodnota netto 369 984 312,40 Kč).

MŽP v účetním období roku 2011 i 2012 nesplnilo povinnost stanovenou účetním jednotkám v ustanovení § 6 odst. 3 zákona č. 563/1991 Sb. MŽP neprovedlo inventarizaci majetku v souladu s ustanoveními § 29 a § 30 zákona č. 563/1991 Sb., když mimo jiné vyhotovilo inventurní soupisy, které neobsahovaly požadované náležitosti, a které tak nelze považovat za průkazné účetní záznamy.

3. Nabývání majetku

V roce 2012 provedlo MŽP v budově svého sídla investiční akci *Rekonstrukce zázemí cateringu*, při níž došlo k technickému zhodnocení budovy v hodnotě 77 461 Kč.

MŽP nepostupovalo v souladu s ustanovením § 3 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb. tím, že o technickém zhodnocení budovy neúčtovalo do období, s nímž toto časově a věcně souviselo, když k 31. prosinci 2012 majetek, který byl ve stavu způsobilém k užívání, vykazoval jako nedokončený dlouhodobý hmotný majetek. Ke správnému zaúčtování došlo až k 31. květnu 2013. MŽP neplnilo určené úkoly nejehospodárnějším způsobem a prostředky, kterými disponovalo, nepoužilo ke krytí nezbytných potřeb. MŽP v roce 2012 nakoupilo 73 kusů fotorámečků v celkové částce 113 434 Kč, z toho bylo 35 kusů rámečků velikosti pohlednice (100x150 mm) a 25 kusů rámečků velikosti A4 (210x297 mm). Cena za jeden rámeček se pohybovala v rozmezí od 592 Kč do 14 760 Kč. MŽP pořízený majetek téměř nevyužívalo, v době kontroly NKÚ sloužilo svému účelu jen 6 ze 73 rámečků, 64 rámečků bylo uloženo ve skladu a 3 rámečky nebyly dohledány.

4. Pronajímání majetku

MŽP mělo v letech 2010 až 2012 uzavřeno šest smluv o pronájmu nebytových prostor v budově sídla. U tří z nich byly shledány nedostatky.

MŽP ve dvou smlouvách o pronájmu nebytových prostor ze dne 1. února 2009 uzavřelo nájemní vztah na dobu neurčitou, a nikoliv na dobu určitou v trvání nejdéle 8 let, jak stanoví zákon. Ve smlouvách nesjednalo možnost ukončit užívací vztah výpovědí a odstoupením od smlouvy, pokud uživatel neplní řádně a včas své povinnosti. Tím porušilo ustanovení § 27 odst. 2 zákona č. 219/2000 Sb.

MŽP uzavřelo v roce 2008 smlouvu o pronájmu nebytových prostor za účelem provozování občerstvení, ve které sjednalo nájemné za užívání 64,60 m² pronajaté plochy, přičemž nájemcem skutečně užívaná výměra činila 85,35 m², čímž v rozporu s ustanovením § 27 odst. 3 zákona č. 219/2000 Sb. umožnilo bezúplatné užívání věci (části nebytových prostor bufetu o výměře 20,75 m² v přízemí budovy sídla MŽP) osobou, která se zabývá podnikáním. MŽP dále nepostupovalo v souladu s ustanovením § 14 odst. 1 téhož zákona, neboť v letech 2008 až 2013 svým jednáním neodůvodněně snížilo výnos z pronajatého majetku nejméně o částku 124 500 Kč.

5. Odpisování majetku

Kontrolou byl podroben postup MŽP v souvislosti s legislativní změnou v oblasti odpisování majetku OSS, způsob dopočtení výše oprávek k 31. prosinci 2011, správnost zahájení odpisování v závislosti na okamžiku zařazení majetku do užívání, výpočtu výše odpisů a zaúčtování odpisů.

Při kontrole, zda MŽP kromě původní pořizovací hodnoty budovy sídla MŽP odpisovalo i její technické zhodnocení, bylo zjištěno, že při změně účetní metody k 31. prosinci 2011 stanovilo jako základ pro výpočet účetních odpisů aktuální hodnotu budovy k 31. prosinci 2011, tj. prostý součet původní hodnoty budovy a všech technických zhodnocení této budovy bez ohledu na datum zařazení těchto technických zhodnocení do užívání.

V důsledku toho MŽP v účetní závěrce sestavené k 31. prosinci 2011 a v účetní závěrce sestavené k 31. prosinci 2012 podhodnotilo položku rozvahy *A.II.3. Stavby* minimálně o 33 449 047 Kč a zároveň podhodnotilo sloupec „netto“ u této položky. MŽP tak nepostupovalo v souladu se zákonem o účetnictví a prováděcími předpisy.

6. Pohledávky

V oblasti účtování o pohledávkách MŽP v rozporu s povinností uloženou ustanovením § 49 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb. nevyúčtovalo ke konci běžného rozpočtového roku 2009 zálohy ve výši 83 300 Kč vynaložené na realizaci školení, ke konci roku 2010 nevyúčtovalo zálohy v celkové výši 50 270 Kč vynaložené na realizaci školení a nákup nábytku a ke konci roku 2012 nevyúčtovalo zálohu ve výši 2 000 Kč na výuku cizího jazyka.

MŽP nepostupovalo v souladu s ustanovením § 3 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., neboť o nákladech ve výši 83 300 Kč, které časově souvisely s rokem 2009, a o nákladech v celkové výši 50 270 Kč, které časově souvisely s rokem 2010, účtovalo v účetních knihách roku 2011.

MŽP současně nepostupovalo v souladu s ustanovením § 4 odst. 8 zákona č. 563/1991 Sb. tím, že ve výkazu zisku a ztráty

- k 31. prosinci 2009 podhodnotilo náklady o částku 83 300 Kč,
- k 31. prosinci 2010 podhodnotilo náklady celkem o částku 50 270 Kč
- a o tyto částky nadhodnotilo výsledek hospodaření v daném roce,

a dále tím, že ve výkazu zisku a ztráty k 31. prosinci 2011 nadhodnotilo náklady celkem o částku 133 570 Kč a o stejnou částku podhodnotilo výsledek hospodaření v roce 2011.

7. Mzdové náklady

Vývoj výše mzdových nákladů je uveden v tabulce č. 3.

Tabulka č. 3

(v Kč)

	Za rok 2010	Za rok 2011	Za rok 2012	Změna stavu 2011/2010	Změna stavu 2012/2011
Mzdové náklady (SÚ 521)	285 445 182	265 680 854	277 883 570 ⁵	-19 764 326	+12 202 716

V letech 2010 až 2012 docházelo na MŽP k většímu počtu ukončování pracovních poměrů zaměstnanců a na druhé straně k uzavírání pracovních poměrů nových, jak je uvedeno v tabulce č. 4.

Tabulka č. 4

	Období			Meziroční rozdíl 2011/2010		Meziroční rozdíl 2012/2011	
	2010	2011	2012	abs.	v %	abs.	v %
Průměrný evidenční počet zaměstnanců přepočtený	639	590	575	-49	-7,67	-15	-2,54
Počet pracovních poměrů ukončených	160	97	170	-63	-39,37	+73	+75,26
z toho:							
<i>počet pracovních poměrů ukončených z důvodů uvedených v § 52 a)–c) zákona č. 262/2006 Sb.</i> ⁶	53	20	71	-33	-62,26	+51	+255,00
Počet pracovních poměrů uzavřených	117	102	99	-15	-12,82	-3	-2,94

Zdroj: „seznam nástupů a výstupů“ za roky 2010, 2011 a 2012.

Poznámka: Jedná se o pracovní poměry na dobu neurčitou i na dobu určitou.

V roce 2010 bylo ukončeno 160 pracovních poměrů, což při celkovém počtu 639 zaměstnanců činilo 25,03 % ze stavu. V roce 2011 činil podíl ukončených pracovních poměrů ve vztahu k počtu zaměstnanců 16,44 %. V roce 2012 došlo na MŽP k výměně téměř jedné třetiny zaměstnanců, počet ukončených pracovních poměrů činil 29,57 % ve vztahu k celkovému počtu 575 zaměstnanců.

Obdobně vysoká procentní vyjádření byla zjištěna i v případě nově přijímaných zaměstnanců, např. v roce 2012 bylo uzavřeno 99 pracovních poměrů, což vůči celkovému počtu 575 zaměstnanců činí 17,22 %.

Z ukončených pracovních poměrů připadalo vysoké procento na ukončení pracovního poměru v důsledku organizačních změn na straně MŽP, např. v roce 2012 se jednalo o 41,76 %.

Výše odstupného vyplacená zaměstnancům v souvislosti s ukončením pracovního poměru činila v roce 2010 částku 8 077 084 Kč, v roce 2011 se jednalo o částku 2 823 090 Kč a v roce 2012 došlo k nárůstu výše vyplaceného odstupného na částku 7 568 471 Kč, což je meziroční nárůst o 168,09 %.

⁵ Mzdové náklady ve výši 277 883 570 Kč zahrnují částku 879 341 Kč vyplacenou z titulu náhrad mezd za dočasnou pracovní neschopnost. Do 31. 12. 2011 bylo o náhradách mzdy za dočasnou pracovní neschopnost účtováno na účtu 528 – *Jiné sociální náklady*, od 1. 1. 2012 je pro tento druh náhrad používán účet 521 – *Mzdové náklady*.

⁶ Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

Vysvětlivka: Důvody ukončení pracovního poměru uvedené v § 52 jsou: a) + b) ruší-li se nebo přemísťuje-li se zaměstnavatel nebo jeho část, c) stane-li se zaměstnanec nadbytečným.

Podle ustanovení § 74 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, má zaměstnavatel zajišťovat plnění svých úkolů především zaměstnanci v pracovním poměru.

V kontrastu ke snižování stavu zaměstnanců v pracovním poměru docházelo v letech 2010 až 2012 ke stálému zvyšování počtu osob, které pro MŽP vykonávaly činnosti na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr. Oproti roku 2010 došlo v roce 2011 k nárůstu o 60,94 % a v roce 2012 činil meziroční nárůst 58,25 %. V roce 2012 vykonávalo činnosti na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr o 154,69 % osob více než v roce 2010. Podrobnější přehled je uveden v tabulce č. 5.

Tabulka č. 5 – Počty zaměstnanců v letech 2010 až 2012

	Období			Meziroční rozdíl 2011/2010		Meziroční rozdíl 2012/2011	
	2010	2011	2012	abs.	v %	abs.	v %
Průměrný evidenční počet zaměstnanců přepočtený	639	590	575	-49	-7,67	-15	-2,54
Počet osob pracujících na dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr	64	103	163	+39	+60,94	+60	+58,25
z toho:							
<i>počet osob vykonávajících dohodu o provedení práce</i>	13	24	67	+11	+84,61	+43	+179,17
<i>počet osob vykonávajících dohodu o pracovní činnosti</i>	51	79	96	+28	+54,90	+17	+21,52

Zdroj: výkazy o úplných nákladech práce za roky 2010, 2011 a 2012 (výkaz ÚNP 4-01).

V letech 2010 až 2012 vzrůstal počet uzavřených dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr. V roce 2010 uzavřelo MŽP 64 dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, v roce 2011 uzavřelo 105 dohod, tj. o 64,06 % více než v roce předcházejícím, a v roce 2012 celkem 177 dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, tj. došlo k nárůstu o 68,57 %. Počet uzavřených dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr byl v roce 2012 o 176,56 % vyšší než v roce 2010.

V některých případech měla stejná osoba uzavřeno více dohod, takže součet hodin činil 40 hodin týdně, tj. na základě dohod o pracovní činnosti byly vykonávány činnosti v rozsahu plné týdenní pracovní doby. Dále byly zjištěny případy uzavřených dohod o pracovní činnosti, jejichž předmětem byly administrativní činnosti běžného rozsahu i obsahu, které mohly být součástí popisu pracovních činností zaměstnanců MŽP.

Náklady na odměny za činnosti prováděné mimo pracovní poměr meziročně stoupaly, jak je uvedeno v tabulce č. 6.

Tabulka č. 6

(v Kč)

	Za rok 2010	Za rok 2011	Za rok 2012	Změna stavu 2011/2010	Změna stavu 2012/2011
Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr celkem	3 722 944	4 892 660	9 298 153	+1 169 716	+4 405 493
z toho:					
<i>dohody o provedení práce</i>	474 600	656 540	2 039 380	+181 940	+1 382 840
<i>dohody o pracovní činnosti</i>	3 248 344	4 236 120	7 258 773	+987 776	+3 022 653

Zdroj: písemná informace MŽP, mzdové listy.

V oblasti dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr byly náklady na odměny v roce 2011 o 1 169 716 Kč, tj. o 31,42 %, vyšší než v roce předcházejícím; v roce 2012 byly náklady na odměny za práce konané mimo pracovní poměr vyšší o 4 405 493 Kč, což je oproti roku 2011 nárůst o více než 90 %.

Náklady z uzavřených dohod o provedení práce byly v roce 2011 o 181 940 Kč vyšší, tj. o 38,34 %, než v roce 2010. V roce 2012 došlo k výraznému nárůstu těchto nákladů, a to o 1 382 840 Kč, což je o 210,63 % více než v roce 2011.

V oblasti dohod o pracovní činnosti došlo v roce 2011 k meziročnímu navýšení nákladů o 987 776 Kč, což je o 30,41 % více oproti roku 2010. V roce 2012 došlo k dalšímu prudkému meziročnímu nárůstu, a to o 3 022 653 Kč, tj. o 71,35 %.

8. Vybrané náklady vynaložené na ostatní služby

Konzultační, poradenské a právní služby

Náklady na konzultační, poradenské a právní služby měly v kontrolovaném období rostoucí tendenci. V roce 2011 došlo oproti roku předcházejícímu k nárůstu nákladů o 11 536 220,49 Kč, tj. o 49,52 %. V roce 2012 se náklady na konzultační, poradenské a právní služby oproti roku 2011 navýšily o 13 150 832,74 Kč, tj. o 37,76 %. Vývoj nákladů na konzultační, poradenské a právní služby je uveden v tabulce č. 7. Náklady na konzultační, poradenské a právní služby přepočtené na jednoho zaměstnance stouply meziročně v roce 2011 o 61,94 % a v roce 2012 o 41,35 %.

Tabulka č. 7 – Náklady na konzultační, poradenské a právní služby v časové řadě

Náklady celkem (v Kč)		
Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
23 295 003,11	34 831 223,60	47 982 056,34
Náklady v Kč na 1 zaměstnance za 1 rok		
36 455,40	59 035,97	83 447,05

Zdroj: hlavní knihy za roky 2010, 2011 a 2012, výkaz o úplných nákladech práce za rok 2010 – 639 zaměstnanců, 2011 – 590 zaměstnanců a 2012 – 575 zaměstnanců.

MŽP v letech 2011 a 2012 uhradilo dvěma externím poradcům celkem částku 848 000 Kč za služby poskytnuté v oblasti mediální podpory, přestože podle závazného rozdělení míst v samostatných organizačních útvarech MŽP ve znění platném k 31. prosinci 2011 byl součástí organizační struktury ministerstva odbor kabinetu ministra se 14 zaměstnanci, odbor marketingu, komunikace a publikačních činností se 3 zaměstnanci a odbor tiskový se sedmi zaměstnanci. K 31. prosinci 2012 měl odbor kabinetu ministra a odbor tiskový a marketingu k dispozici 25 pracovních míst.

MŽP uhradilo v roce 2011 externí společnosti částku 240 000 Kč za právní služby, ke kterým nedoložilo žádné dokumenty o splnění předmětu objednávky, přičemž zaplatilo 5 878,80 až 12 747 Kč za hodinu právních služeb.

MŽP uhradilo v roce 2012 částku 228 000 Kč za externí poradenské služby v oblasti zadání veřejné zakázky a částku 59 500 Kč za služby externího poradce v oblasti metodické podpory, ke kterým nedoložilo dokumenty o splnění předmětu objednávky.

Obdobné případy využívání služeb externích poradců byly u MŽP zjištěny i kontrolní akcí NKÚ č. 12/32 – *Peněžní prostředky vynakládané na úhradu nákladů z činnosti u vybraných ministerstev.*

Společenské akce

MŽP v prosinci roku 2010 hradilo mimo jiné náklady na uspořádání dvou společenských akcí, a to akce *Koncert pro povodně*, na kterou vynaložilo peněžní prostředky ve výši 1 995 600 Kč, a *Vánoční besídky pro děti v Praze a Ostravě*, na kterou vynaložilo peněžní prostředky ve výši 1 976 100 Kč. V obou případech MŽP vynaložilo peněžní prostředky na základě zálohových faktur, které do 31. prosince 2010 nevyúčtovalo.

Z dokladů, které MŽP k realizaci akce *Koncert pro povodně* předložilo, nevyplývá souvislost s plněním funkcí a úkolů MŽP v rámci jeho působnosti. Uspořádání akce nelze zahrnout do žádné z oblastí činností, které MŽP ve smyslu zákona č. 2/1969 Sb. zabezpečuje ve své působnosti. Dle smlouvy uzavřené s pořadatelem měla akce spočívat ve společenském večeru s kulturním programem, vyhlášením sbírky a dobročinnou dražbou. Dle písemného vyjádření MŽP žádné peněžní prostředky na účet MŽP z této akce nepřišly.

K realizaci akce *Vánoční besídky pro děti v Praze a Ostravě* předložilo MŽP smlouvu, jejímž předmětem bylo organizační a poradatelské zajištění a kompletní realizace akce, rozdělené na výtvarnou soutěž a na realizaci vlastních besídek.

Ve smlouvách ani na fakturách není uveden položkový rozpis nákladů (tedy např. výše nájemného za pronájem prostor, honoráře za vystoupení umělců, náklady na občerstvení atd.) ani jiné údaje související s realizací akcí, např. údaj o počtu účastníků akcí apod.

III. Shrnutí a vyhodnocení

Kontrolou MŽP zaměřenou na hospodaření s majetkem a peněžními prostředky byly zjištěny zejména tyto nedostatky:

Účetnictví MŽP za účetní období let 2011 a 2012 nelze považovat ve smyslu § 8 odst. 4 zákona o účetnictví za průkazné. MŽP neinventarizovalo majetek a závazky v souladu s tímto zákonem a neověřilo, zda skutečný stav majetku a závazků odpovídá zůstatkům na příslušných syntetických účtech. Účetnictví MŽP nebylo v letech 2009 až 2012 úplné a správné ve smyslu § 8 odst. 2 a 3 zákona o účetnictví. MŽP neúčtovalo o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví, do období, s nímž tyto skutečnosti časově a věcně souvisely, což ovlivnilo správnost položek vykazovaných ve výkazu zisku a ztráty. Další nedostatky byly zjištěny při odpisování a účtování o technickém zhodnocení majetku.

Náklady MŽP na konzultační, poradenské a právní služby v letech 2010–2012 činily celkem 106 108 283,05 Kč a meziročně stoupaly. NKÚ v této oblasti zjistil obdobné nedostatky jako v případě kontrolní akce č. 12/32⁷. MŽP platilo externistům za služby, které mohlo zajišťovat vlastními zaměstnanci, případně provádělo úhrady za služby, které nedoložilo žádnými doklady potvrzujícími splnění předmětu objednávek. Náklady MŽP na tyto služby dosáhly v roce 2012 v přepočtu na jednoho zaměstnance částky 83 447 Kč.

MŽP zajišťovalo významný rozsah činností prostřednictvím dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr – jejich počet se v letech 2010 až 2012 zvýšil z 64 na 177 uzavřených dohod. V některých případech se jednalo o běžné administrativní činnosti standardní náročnosti, které mohlo MŽP zabezpečovat vlastními zaměstnanci. Náklady na takto zajišťované činnosti se mezi roky 2011 a 2012 téměř zdvojnásobily a dosáhly částky 9 298 153 Kč.

⁷ Kontrolní akce NKÚ č. 12/32 – *Peněžní prostředky vynakládané na úhradu nákladů z činnosti u vybraných ministerstev* (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 3/2013 *Věstníku NKÚ*).

V případech realizace akcí *Koncert pro povodně a Vánoční besídka pro děti v Praze a Ostravě* a v případě nákupu fotorámečků byly zjištěné nedostatky současně kvalifikovány jako porušení rozpočtové kázně. Tyto skutečnosti byly v souladu se zákonem č. 280/2009 Sb., daňový řád, oznámeny příslušnému finančnímu úřadu. Jedná se o celkovou částku ve výši 4 085 133,80 Kč.